

berichten uit de studio

momenten die een kijker middenin het werk plaatsen. Tegelijk weet Heathfield zich als schrijver buitengesloten en ziet hij de magie in de tekst uiteenvallen in verwarring en fragmenten.

De Frans-Engelse monografie *La Ribot* bevat een reeks essays, een bio, een volledig werkoverzicht van de kunstenares en kleine zwartwitfoto's van de 34 *Distinguished Pieces* (1993-2000). Het is een vrij klassieke bundel die ondanks zijn essayistische aanpak het werk van La Ribot maar zelden op de huid zit, al komen er een aantal interessante thema's aan bod: identiteit en geheugen, naaktheid en gender, humor en de Spaanse performance-traditie, *stillness* en horizontaliteit. Het valt op dat de vijf auteurs met wisselend succes op zoek gaan naar een manier van schrijven die hen *in* het werk plaatst, in een poging het *buiten* van de taal te tarten. filosoof José A. Sánchez graaft in de Spaanse achtergrond van La Ribot, danscriticus Laurent Goumarre schiet in zijn warrige essay compleet naast het werk door maar neemt wel een uitvoerige transcriptie op van La Ribots woorden in *Another Bloody Mary*, en performancetheoreticus André Lepecki probeert het via een halfslachtige uiteenzetting over de synesthesie die wordt opgeroepen door de vreemde geur van het karton dat tijdens een opvoering de vloer bedekt. Het beste essay is van de hand van danscriticus en theaterwetenschapper Gerald Siegmund, die aan de hand van Benjamins theorie over de melancholie La Ribots performances onderzoekt als emblemen van afwezigheid. Tussendoor vindt hij nog een bijzondere toegang die hem in het werk plaatst. La Ribot heeft haar *Distinguished Pieces* namelijk net zoals beeldende kunst verkocht, waardoor Siegmund nu de trotse eigenaar geworden is van *Pa amb tomàquet*, een performance waar hij dan ook extra aandacht aan besteedt.

De tegenstelling 'binnen/buiten' blijkt in ieder geval een grote rol te spelen in discussies over representatie en de status van kijken en schrijven. Over La Ribots werkwijze leert ons dat echter weinig, daar is een 'binnen' aan de orde waarover wellicht enkel La Ribot zelf kan berichten. Ze maakt immers solo's, maar bereidt ze die ook in haar eentje voor? Sinds enkele jaren wor-

den die solo's ook opgevoerd door Anna Williams, maar wat betekent die samenwerking precies? Op dit soort vragen biedt *La Ribot* geen antwoord. Wel stelde de kunstenares zelf een tweede volume samen dat volledig uit beeldmateriaal bestaat, gedrukt in kleur op groot formaat. Afgezien van een herkomstverwijzing, is er geen toelichting te vinden bij de foto's, nagenoeg alle tekst die her en der opduikt is in het Spaans, wat de toegankelijkheid niet bepaald vergroot. Al grasduinend vindt de lezer notitieboekjes, tekeningen en schetsen, foto's uit reclame, kranten en kunstboeken, familiekiekjes, verwijzingen naar andere kunstenaars. Wie goed vertrouwd is met La Ribots werk kan er af en toe een motief in ontdekken. Verder geven de foto's een inzicht in de diversiteit van het materiaal waarmee ze aan de slag gaat. Eventueel kunnen we nog een paar algemene waarheden formuleren over idiosyncrasie of horizontaliteit, over kunst en leven die door elkaar lopen, maar verder...? Door de twee volumes van de monografie zo rigide te scheiden, roept *La Ribot* een paradox op: hoewel haar werk de schemerzones opzoekt waar performance, context en waarneming zich vermengen, voelen de schrijvers zich buitengesloten en trekt de kunstenares zelf zich terug in een aura van geheimzinnigheid.

William Forsythe

Gerald Siegmund tekende eveneens voor de eerste, Duitstalige monografie over het werk van choreograaf William Forsythe. Het boek draagt een titel die als een boutade in de oren klinkt – *Denken in Bewegung* – maar laat niet na de betekenis daarvan grondig te onderzoeken. Het is een degelijke inleidende bundel met een tiental artikels, bio en oeuvre-overzicht van Forsythe, foto's in zwartwit en kleur van Ballett Frankfurt-huisfotograaf Dominik Mentzos. In de eerste helft van het boek fietst Siegmund in vlotte stijl doorheen het oeuvre van Forsythe aan de hand van beschrijvingen en citaten, gaat hij in op de ontwikkeling van de compagnie en de verhouding met lokale overheden. Hij slaagt er ook haast achteloos in alle belangrijke thema's uit Forsythes werk

LEXICON VAN DE TECHNO CULTUUR

himself and had become a closed system. De solipsistische tijdgenoot die gevangen zit in de fascinatie voor technologie is op vergelijkbare wijze het slachtoffer van de narcoti-

sche werking van de media. Hij slaagt er niet in afstand te nemen van zijn eigen technologische conditie. Zie ook *Midas Touch*.